

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jacobi Alvarez de Paz Opera

De Vita Spirituali, Eivsque Perfectione - Libri quinque

Álvarez de Paz, Jacobo

Lvgdvni, 1611

Quàm admirabilis sit perfectorum vita. Cap. xxxiv.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77833](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77833)

Greg. lib.
7. in 1.
Reg. ad. c.
14.

omnes inimicos eius, & quocumque se verterat, superabat.] Is, sicut post casum reprobatorum, ita ante lapsum perfectorum imago fuit, qui regnum virtutis stabiliter possidentes in circuitu aduersus sensus, & motus carnis pugnant, & quocumque se vertunt, illos expugnant. Quod mysterium in predictis verbis inuolutum esse, Magnus Gregorius hac luculentissima oratione declarat. In circuitu quidem vincunt, quia linguam, & os, & oculos, & omnia corporis membra, ab illicita actione custodiunt. Dum enim linguam perfecte per silentium muniunt, quasi in vna parte victores sunt, & dum vident oculis, quæ concupiscere dedignantur, ex alia parte victores fiunt. Sæpe etiam mala audiunt, & repellunt, & quia noxia reprobant, reprobando triumphant. Cunctis ergo sensibus victores sunt, qui per eorum aliquem subdi malignis spiritibus nolunt. Sed & dum cordi inepta cogitatio offertur, hostis, qui reprobatur, eliditur. Qui enim noxia quæque abiicit, hostem potenter premit. Et qui item læta contemnit, & aduersa non metuit, quæ reliquit aliquando peruersa, non repetit, & ad cælestia feruenter currit, hostes, quos in circuitu patitur, superare declaratur.] Perfecti ergo viri seipso vndique munientes, & carnis, ac sensuum suorum illicitis motibus imperantes, gloriosissimam victoriam de importunissimo hoste consequuntur. Et quia bellum cum isto infestissimo inimico periculosius est, & victoria difficilior, ideo dum carnem vincunt, illustriorem mercedem accipiunt. Vincenti, inquit Dominus per os Ioannis, dabo manna absconditum, & dabo illi calculum candidum, & in calculo nomen nouum scriptum, quod nemo scit, nisi qui accipit.] Quisnam est iste vincens, qui inter septem victores tertio loco victor pronunciat, nisi qui doctrinam Nicolaitarum vxores prostituentium explodit, qui persuasionem Balaam mittentis coram filiis Israël luxuriæ scandalum, reiecit; qui blanditias carnis in semetipso per continentiam interimit? Huic in huius victoriae præmium datur manna absconditum, id est, perfecta contemplatio diuinorum, & calculus corporis munditia castitatis candidus, & nomen nouum, quo Christi filius quam simillimus compelletur, digna prorsus merces mundorum, qui nomen, & dignitatem splendidissimam lucrantur, dum carnis spurcitas & fœditates contemnant.

Apoc. 2.

Num. 24.

Ambr. in
Psal. 36.
in illud,
Obernauit
peccator.

Basil. ser.
de sanct.
Sordio.
Martyre.

Sapient. 4.

Has victorias de immanissimis hostibus viri perfecti in ditione sua, hoc est, in semetipsis, pariunt, sed alias non minus gloriosas de eisdem hostibus in ditione aliena, nimirum in suis proximis, percipiunt. Quis enim sermone explicare poterit, quoties perfecti, peccatores orationibus à sæculo extrahunt, doctrina, à laqueis diaboli eripiunt, & solo exemplo à carnis nexibus liberant? Iusti enim vita, inquit Ambrosius, redarguit peccatorem, quem tacita maiore auctoritate condemnat, quam si voce loqueretur.] Nec solum sanctorum exemplum oculis iniquorum conspectum, hostes animæ superat, sed & virtus solo auditu percepta, aut in codicibus lecta, prostermit. Vnde Basilus ait: quod cum in sanctis voluminibus Moysis vitam, morum lenitatem, nostræ naturæ magnopere optatam audimus, statim æmulamur. Ioseph, dum audimus, aut legimus vitam, illius assequi castitatem magnopere cupimus. Si verò Samsonis narratur historia, ad illius imitandam fortitudinem accendimur. Quod autem Ambrosius & Basilus scripserunt, docuit sapiens luculentus, cum de vera sapientia, id est, de virtutis perfectione, ait: Cum præsens est, illam imitantur, prouocati scilicet exemplo eius; & desiderant eam, cum se eduxerit,] nem-

pe cum se ab hominum conspectu, siue per mortem viri perfecti, siue per absentiam subtraxerit, & in perpetuum coronata triumphat, incoinquatorum certaminum præmium vincens.] Prorsus bene; vt qui in semetipso, atque in aliis mundum, diabolum, & carnem vincit, triumphum, & coronam victoris assequatur, & in perpetuas æternitates mundissimum certaminum, sed actibus studiosis purificant, felicissimè præmia conquirit. Est ergo perfectus victoriam interfecto, demonum profugator, passionum, & sensuum victor. Cui per omnia quadrat illa Machabæi præclara laudatio: Similis factus est leoni in operibus suis, & sicut catulus leonis regens in venatione. Et persequutus est iniquos perscrutans eos, & qui conturbabant populum suum, eas succendit flammis: & repulsi sunt inimici eius præ timore eius, & omnes operarij iniquitatis conturbati sunt; & directæ est salus in manu eius.] Hic enim sicut leo fortissimus bestiarum, qui ad nullius pauet occursum,] nullum genus spiritualium præliorum intentatum relinquit; & sicut catulus leonis, qui solo rugitu bestias exterrit, sic gemitibus vitia sua in fugam conuertit.] Hic affectus suos inordinatos scrutatur, non vt foueat, sed vt persequatur, & cohibeat eos; & noxia desideria cordis tranquillitatem turbantia, charitatis ardore succendi. Hic denique omnes hostes animæ suæ timore concutit, & à finibus suis, nimirum à sensibus, potenter auertit. Merito profecto triumphali indumento, vestitur, & multis coronis coronabitur. Nam de sanctis scriptum est: Quia sedent circumamicti vestimentis albis, & in capitibus eorum coronæ aureæ.] Quis enim albam vestem meretur, nisi qui mundiciam in vita seruauit? Et cuius caput multis, ac diuersis coronis ornatur, nisi qui non vnam solam victoriam, sed multas de hostibus reportauit? Imitemur ergo perfectos in fortitudine præliandi, atque in felicitate vincendi, vt cum illis consimilibus fertis coronemur.

1. Mach. 3.

Pror. 30.

Apoc. 4.

Quam admirabilis sit perfectorum vita.

C A P. XXXIV.

X his quæ hæcenus dicta sunt, non erit difficile intelligere, vitam perfectorum esse mirabilem, quam tot & tam supernaturalia dona collustrant. Enimvero si miracula, secundum nomen suum, magnam in mentibus hominum admirationem excitant, quia ordinem naturæ prætereunt, quanto maiorem perfectorum vita admirationem ingeret, quæ communem ac naturalem viuendi modum superans, spirituum cælestium cæteribus se infert, & supra humanos affectus caput attollit: Multa quidem sunt, quæ eam admirabilem faciunt. Vnum eorum est raritas: quæ enim rara sunt; & non passim reperiuntur, semper hominibus admirationi fuerunt, licet minora sint iis, quæ, quia communia, & quotidie visa, humanis oculis vilæeant. Hinc, vt Gregorius cõsiderauit, si mortuus suscitetur, si virga arida floreat, si homines multo frusto panis satientur, si aqua in viuum permute- tur, vniuersi admirantur, quos tamen, si homo generetur, si ex arente terra arbuscula germinet, si ex vno grano plura multiplicentur, si humor terræ in

Grego. 6.
mor. ca. 6.

vitem

Aug. tra.
2.4. in loā.

Ecol. 1.

2. Cor. 2.
Psa. 106.
Cypr. lib.
de operib.
car. Chri
sti. ser. de
ieiunio.

Iob 28.

Prov. 31.

Aug. epi.
101 ad
Eliodū.

vitem attractus, in vinum conuertatur, nulla subit admiratio, non quia hæc minora sint, sed quia communis diuinæ prouidentie cursus ipsa perficiens, ab hominibus non animaduertentibus admirationem subtrahit. Quamobrem sapienter Augustinus ait: Maius miraculum est gubernatio totius mundi, quam saturatio quinque millium hominum de quinque panibus. Et tamen hoc nemo miratur, illud mirantur homines, non quia maius est, sed quia rarerum est. Nihil autem sanctitate rarius, nihil vita perfecta desiderabilius, ergo nihil admirabilius inuenitur. Præui sunt innumerabiles: nam stultorum infinitus est numerus,] qui am fractus suorum affectuum sequentes in horrenda flagitia conuertunt. Communes boni in Ecclesia non pauci, qui diuinis se mandatis custodiendis addixerunt. Viri spirituales, & puritati animæ insistentes non multi (si cum aliis conferantur) qui terrenis rebus despectis assequenda perfectioni diligenter insistant. At viri iam perfecti, & consummati paucissimi, quorum vita ad gradum sublimissimæ charitatis perueniat. Ad hæc enim omnia, quæ vita perfecta requirit, diligenter præstanda, quis tam idoneus? Et quis sapiens, & custodiet hæc; & intelligit misericordias Domini?] Si Moysen, & Aaron, & Samuelem hodie haberet Ecclesia, inquit Cyprianus, cum inuocarent, exaudirentur; & orantibus Iob, & Noë, & Daniele, populo parcerentur. Rarus hodie Phinees, qui perfodiat impudicos; rarus Moyses, qui occidat sacrilegos; rarus Samuel, qui inobedientes lugeat; rarus Iob, qui pro filiorum negligentia sacrificium offerat; rarus Aaron, qui coram Pharaone comminationes diuinas edicat; rarus Noë, qui his, quibus submersio imminet, arcam bitumine litam prouideat.] Eandem autem raritatem indicat Iob, dicens, Sapientia ubi inuenitur, & quis est locus intelligentiæ?] Ac si diceret: Pauci sunt, qui mentem suam, veræ sapientiæ, id est, perfectioni, parant, & se illibatos in domicilium sanctitatis obseruant. Nec eiusdem oblitus est Salomon, dum scripsit: Mulierem fortem quis inueniet? procul, & de vltimis finibus pretium eius.] Quoniam pauci sunt, qui in statu imbecillitatis positi, se ad quærendam sanctitatem fortitudine accingant. Si ergo perfecti rari sunt, & viri sancti paucissimi, profectò eorum vita internos inspicientium oculos in admirationem rapiet, & supra omnes humanas res stuporem, & extasim excitabit. Itæ causæ sunt admirationis, inquit Augustinus, vel cum ratio cuiusdam rei lateret, vel eadem res vñtata non est, eo quòd aut singularis, aut rara est. At quæ ratio, aut causa ratione sanctitatis occultior, quam humanus intellectus non capit: cur scilicet Deus, cuius incomprehensibilia sunt iudicia, & inuestigabiles, viæ, hunc hominem despectum, & pauperem efficaciter ad sanctitatem vocet, & multos nobiles, & diuites, & literatos non vocet? Aut quæ res vita perfecta singularior, aut rarior, quam nec nobilitas, aut claritudo sanguinis donat, nec opum multitudo parat, nec improbus labor infert, sed sola abundantissima gratia, & efficacissima summi Dei vocatio hominis industria comitata conquirat?

Habet quidem vita perfectorum tot stupenda, tot mirabilia, & humanæ vitæ cõtraria, vt vix stylus fatigatus; & ad finem huius tractationis properans, ad ea numeranda, aut colligenda sufficiat. Humana vita cor in sinistro latere ponit, & ideo rebus ad sinistra pertinetibus, id est, terrenis, adhæret, perfecta vita ipsam cor miro quodam modo ad dextrum latus transfert, dum affectum in rebus supernis constituit. Illa primum corpus auget, & ad iustam magnitudinem per-

A trahit, vt postea diminuat, & in mortem vsque deiciat: hæc spiritum promouet, vt nunquam in puritate decreseat, sed ad eius perfectionem adductus, semper in illa persistat. Illa ad filiorum procreationem, ne natura hominis pereat, importunè mouet, & libidinis faces corpori admouet: illa, quia à filiorum procreatione non pendet, & in seipsa sine carnali posteritate durat, ad omnem carnis & animæ puritatem vehementer instimulat. Illa extrorsus videt, & audit, gustat, odoratur, & tangit, quia res extra se positas diligit: hæc introrsus spiritualium sensuum actiones conuertit, quia Deum in medullis animæ residentem sitit, & esurit. Illa res mundanas loquitur, & negotia secularia tractat, & lucris terrenis inhiat: ista, caduca & visibilia præterit, vt in inuisibilem, & celestium possessione quiescat. Illa homines huius sæculi ad amorem honorum, & dignitatum, nec non ad desiderium opum & voluptatum instigat: hæc viros perfectos ad odium vitiorum, ad contemptum terrenorum, & ad studium omnis virtutis impellit. Viuunt ergo illi, & viuunt isti, sed illi secundum carnem, isti secundum spiritum. Illi vitam agunt communem, quam doctrinis carnis, & sanguinis dirigit; perfecti verò agunt vitam mirabilem, & omnibus intuentibus stupendam, quam Euangelium docet, Spiritus sanctus inspirat, gratia dicitur.

B Mirabilissimum enim est, homines ignorantes, aut non magis quàm alij sapientes, naturam virtutum, quam eloqui nescirent, tam exquisitè cognoscere, & tam perfectè executioni mandare, & à rebus terrenis non tam auocatos quàm auulsos, in mysteriorum celestium contemplatione suspendi. Mirabile est, homines pauperes, sine possessione auri, & argenti, aut eorum, quæ auro & argento cõmantur, diuites esse, & dum diuitias temporales aspernantur, opibus crescere, & omnes reges ac principes bonorū abundantia superare. Mirabile est, homines infirmos, & pusillanimes, sine clypeo, & galea, sine gladio, quo hostes offendant, in tantam fortitudinem deuenisse, vt dæmones rubore suffundant, totum infernum ad certamen prouocent, & aduersariarū potestatum vires irrideant. Mirabile est, homines, qui seipsos abscondunt, & velamine humilitatis occultant, ipsa absconsione sua multò melius fulgere, & inter alios homines splendidiùs emicare. Mirabiles planè sunt isti viri, in quibus tam stupenda mutatio facta est, vt pro vitis virtutes amant, pro honore ignominiam, pro abundantia penuriam, pro deliciis lacrymas, & singultus querant, & pro rebus mundi, quas antea tanto conatu dilexerant, res cœlestes; quas nunquam viderunt, tam ardentè concupiscant. Aut potius mirabilis Deus in illis; quia mirabilis Deus in sanctis suis,] quos ita fascinat & sapientissima, ac felicissima incantatione dementat, vt cor humanum illicentia & captiuitate non sentiant, & res diuinæ nunquam visas, sed tantùm auditu perceptas, tam incredibili auiditate suspirent. Mirabilis planè Deus in sanctis suis, inquit Bernardus, non modò in cœlestibus, sed etiam in terrenis. Vtrobique sanctos habet, & in vtrisque mirabilis est: illos quidem beatificans, istos sanctificans. An experimentum quæritis eius, de qua loquimur sanctitatis, & sanctorum vobis istorum miracula desideratis ostendi? Multi certè ex vobis, à peccatis, & vitis, in quibus computruerunt tamquam iumenta in stercore suo, exire viriliter: & quotidie impugnantibus eis potenter resistunt, iuxta Apostolum, qui de sanctis loquens vtrique: Conualuerunt, inquit de infirmitate, fortes facti sunt in bello.] Quid mirabilius, quando is, qui priùs vix per biduum

Psal. 85.

Bern. ser.
1. in dedi-
cat. Eccl.

Hebr. 11.

poterat à luxuria, crapula, & comestationibus, & ebrietatibus, à cubilibus, & impudiciis, ceterisque similibus, & dissimilibus vitiis continere, nunc ab eis continet multis annis, tota vtiq; vita sua: Quod magis miraculum, quando tot iuuenes, tot adolentes, tot nobiles, vniuersi denique, quos hinc video, veluti in carcere aperto tenentur sine vinculis, solo Dei timore confixi, quod in tanta perseverant afflictione penitentia, vltra virtutem humanam, supra naturam, contra consuetudinem? Et quidem attentè consideranti hæc, mirabilia miracula apparebunt, quàm vniuersa beneficia, quæ miraculosè corporibus exhibentur. Si enim mirabile est, si corpora suscitentur, quare non erit mirabile, quod animæ peccatis mortuæ, ad vitam spiritualem, ac perfectam reuocentur? Si mirabile est, quod cæcus videat, & surdus audiat, & mancus operetur, & plantæ claudorum consolidentur, cur non erit mirabile, quod oculi in terram defixi, cælum læti suscipiant, & aures peccatis obturatae, vocem Deiloquentis percipiant, & manus vinculis sociorū ligatae, pro virtute fortiter pugnent, & pedes prava consuetudine fracti, viam mandatorum percurrant? Si mirabile fuit, Petrum ad vocem Domini super vndas maris ambulare, cur nõ erit mirabile, virum perfectum terrena omnia, quæ instar aquæ defluunt, per eorum contemptum conculcare, & pessundare? Mirabilis sanè est vita perfecta, quàm tot miracula sequuntur, tot opera Dei mirabilia componunt.

Mat. 14.

Videbimus in ea illud mirabile facinus, quod Dominus in exitu Israël de Ægypto manifestè patrauit. In ea namque populi liberatione, miranda inter alia portenta, mare Rubrum in duas partes diuisum est, & postea Iordanis ad ortum, aut fontem suum retroactus est, vt dilecta plebs ad terram promissam sicco vestigio transfret; montes quoque transeuntium pedibus læti se submiserunt, & colles in conspectu eorum quasi lætati sunt, dum ipsorum iter non retardarunt. Mirabilis planè res, quam sacer vates in quodam Psalmo copiosè decantat. In exitu, inquit, Israël de Ægypto, domus Iacob, de populo barbato, mare vidit, & fugit, Iordanis conuersus est retrorsum. Montes exultauerunt vt arietes, & colles sicut agni ouium.] Sed eadem miracula non semel, sed sæpè, non sæpè tantum, sed perpetuò sunt in vita sanctorum, vt eam verè stupendam, ac mirabilem agnoscamus. In ea enim mare fugit, dum omnis iniquitas à sanctorum sinibus pulsa discedit. Iordanis retrogreditur, dum perfectorum affectus non ad commoda terrena querenda decurrunt, sed mirabili celeritate in fontem suum, hoc est in Deum, cuius quærunt obsequium, redeunt. Montes, & colles subsiliunt, dum ipsi perfecti affectibus, & operibus terram deserunt, & in Dei imitationem ascendunt. Exponat nobis Richardus Victorinus, quid sit in sanctorum vita mare fugere, Impietas, ait, mare est, dulcem siquidem aquam facere non potest, sed est aqua eius salsa valdè, & multum amara, & amaritudo eius amaritudo amarissima. Quid quæso dulcedinis habet inuidia? quid obsecro dulcoris habet iracundia? quid suauitatis impatientia? Huiusmodi (vt arbitror) aquæ amarae sunt, & mare faciunt, quia nulli penitus sapere, nemini placere possunt. Vidène ergo quale sit huiusmodi mare magnum, & spatiosum manibus, quod potest appellari malitiæ? Nam est & aliud, quod potest dici miseræ, habens & ipsum quidem minimè dulcem aquam, sed minis tamen amaram. Sed felix qui dominatur à mari vsque ad mare, vt nulli subiaceat culpæ, nulli succumbat pœnæ, in tantum vt non dominetur ei

Richard. de exterior. minatio. no mali. cap. 3.

Psal. 113.

A omnis iniquitas, nec eum opprimat vlla aduersitas: Felix ante cuius conspectum mare fugit, malitia recedit, miseria cedit, conscientia hilarescit. Numquid nam qui eiusmodi est, fiducialiter psallere non potest? Quid est tibi mare, quod fugisti? Explicet idem nobis, quid sit Iordanem retrorsum conuerti. Qualis quæso ista est, inquit, conuersio Iordanis, quam mirabilis, quàm laudabilis, quàm amabilis? Torum impetum amoris, totam inundationem dilectionis, totam affluentiam delectationis magna cum festinatione currere, non deorsum, sed sursum, quærere quæ sursum sunt, & non quæ super terram, ita vt veraciter profiteri possit, quia Iordanis conuersus est retrorsum? Pergat Augustinus enucleare, (à quo relatus contemplator prædictum sensum excerptit) quid sit, montes exultauerunt vt arietes, & colles sicut agni ouium.] Quid est, inquit, o tor millia hominum toto orbe fidelium, huic mundo renunciarum, quod ad vestrum Dominum conuertimini? Quid est, quod gaudetis, quibus in fine dicitur: Euge serue bone, quoniam in paucis fidelis fuisti, supra multa te constituum? Quid est, quod gaudetis, quibus in fine dicitur: Benedicti Patris mei, percipite regnum, quod vobis paratum est ab origine mundi? Respondebit vobis hæc omnia, vósque ipsi respondebitis vobis: A facie Domini mota est terra, à facie Dei Iacob.] O igitur vita perfectorum mirabilis, in qua hæc mirabilia quotidie efficiuntur! O vita omni admiratione dignissima, à qua omnis iniquitas, quæ prius cor humanum operiebat, velocissimè fugit. Ita vt cor istud iam liberatum dicat: Ab omni via mala prohibui pedes meos, vt custodiam verba tua.] Et, A mandatis tuis intellexi, propterea odiui omnem viam iniquitatis.] Et, propterea ad omnia mandata tua dirigebar: omnem viam iniquitatis odio habui.] O vita magnum aspicientibus stuporem incutiens, in qua aquæ Iordanis, id est, desideria cordis, primum suum cursum figunt, dum anima dicit: Mihi autem adharere Deo bonum est.] Deinde aquæ inferiores decurrunt, atque deficiunt; quia renuit, inquit, consolari anima mea.] Et rursus: Elegit suspendium anima mea, & mortem ossa mea. Ac tandem aquæ superiores intumescunt, ac in fontem currunt. Qua sicut desiderat ceruus ad fontes aquarum, ita desiderat anima mea ad te Deus.] O vita cunctos intelligentes in extasim rapiens, in qua immobiles montes, & firmi colles subsiliunt, & ad modum arietum, & agnorum ludentibus exultant, dum illi, qui in terrenis hæserant, in caelestem conuersionem properant, & se à luto rerum visibilibus diuellunt.

Ibid. c. 4.

Psal. 113.

Augu. 15. Psal. 113. condit. 1.

Matt. 25.

Psal. 113.

Psal. 118.

Psal. 72.

Iob 7.

Psal. 41.

1. Ioan. 4.

Psal. 113.

Sed quod in hac perfectorum vita mihi mirabilis videtur, est, quod sibiipsis vim inferunt, & omnia mundi magnifica, & honorabilia, & delectabilia relinquunt, & in futura numquam visa contendunt, non timore compulsi, non spe præmiorum inuitati, sed solo amore sui conditoris illecti. Non timore compulsi, quia timorem seruilem foras iecerunt, cum perfecta charitas foras mittat timorem.] Non spe incitati, non quia non sperent ineffabilia præmia, sed quia perfecta charitas magnam mercedem habens, mercedem non respicit. Sed solo igne amoris illecti, quoniam etsi non essent minæ penarum, quæ ipsos à malis abducerent, etsi non essent præmia, quæ eos ad bonum incitarent, propter solam Dei bonitatem omnia mala fugerent, omnia terrena contemnerent, omnes suos affectus comprimerent, & soli Deo totis præcordiis inhærent. A facie Domini, ait sanctus Dauid, mota est terra, à facie Dei Iacob.] Corda, inquam, terrena,

quæ

qua peccatorum onere praeuata pigra remanescant, mora sunt in bonum, vt in studium virtutis celeriter currerent. Non à facie poenarum, quas (vt iniqui dicunt) post voluptuosam, aut segnem vitam sera quadam, sed vera poenitentia forsitan euaderent. Non à facie praemiorum, quae conseruata gratia, licet imperfectionibus habenas laxarent, post ignem purgatorium in aliquo saltem gradu non perderent. Sed à facie ipsius Domini, eius praesentia confirmati, eius pulchritudine ducti, eius amore compediti, sine villo respectu mercedis aut poenae peccata repellunt, vitia extinguunt, affectus vincunt, virtutibus student, & solius Dei esurie & siti tenentur. Non illis Domine, non illis, sed nomini tuo da gloriam.] Nomini, inquam, tuo, & virtuti tuae horum miraculorum gloria canatur, qui propter misericordiam tuam, & veritatem tuam sanctos eligis, & in gloriosam dignitatem adducis: Eorum vita verè mirabilis ex eo, quod à te habet; ex eo quod te superant superat, & te donante conquirat. Sed tu mirabilior in ea, quia vniuersa, quibus ipsa mirabilis videtur, ex te, & per te, & in te largissimo datore consequitur.

Quam pretiosa sit perfectorum mors.

CAPVT XXXV.

SANCTAM ac mirabilem vitam, sancta & pretiosa mors sequatur, necesse est, vt finis principio congruat, & initium mercedis cum labore conueniat. Quare perfecti, qui sanctè viuunt, & in terris sine querela conuersantur, sancta & tranquilla morte solent hinc emigrare. Hanc mortem, vt rem desiderabilem, optauit Balaam, qui filiis Israël bona precari compulsi, inter alia dixit: Moriatur anima mea morte iustorum, & fiant nouissima mea horum similia.] Magna quidem, & superba praesumptio: ille enim qui malè vixit, voluit bene mori, & qui in vita, iustorum conuictum auersatus est, in morte ipsorum consortium concupiuit. Cuius inanes fuere conatus, quia post iniquam vitam mala morte è viuis excessit, & inter hostium mucrones expirauit. Hanc iustorum mortem vt fortem felicem laudauit sanctus Dauid, cuius carmen est. Pretiosa in conspectu Domini mors sanctorum eius.] Pretiosa quidem, siue quia vt fortem magni valoris non permittit Dominus passim & temerè ab impiis inferri; siue quia pro ea cohonestanda, atque leniendae, filius ipse Dei non erubuit carnem induere: siue quia huiusmodi mortem consuevit mercede amplissima remunerare. Hanc tandem Eleazarus vir sapiens & nobilis, & aetate prouectus, in qua non temeritate abripiebatur, sed prudentia regebatur, vitæ & amicitiae iniqui regis, & magnis diuitis praeposuit: Qui pro custodia diuinæ legis gloriosissimam mortem magis quam odibilem vitam complectens, voluntariè praebat ad supplicium, vt iuuenibus exemplum fortitudinis & toti populo eximiae virtutis suae immortalis memoriam dereliqueret.] Mors ita ab omnibus etiam iniustis & sceleratis optata, ita à prophetis, & spiritu diuino plenis laudata, ita à sapientibus, & prudentibus vitæ praeposita, aliquid magnum & pretiosum habet absconditum, cuius gratia ipsa est bona, atque pretiosa. Et quidem ita est: Nam hæc iustorum mors, finis est laborum, principium quietis; fuga tristitiae, & aduentus latitiae: sedatio tempestatis, & initium tranquillitatis: consummatio exilij & reditu in patriam in quam tot periculis superatis, tot laboribus exan-

latis, & tot afflictionibus sustentatis conati sumus repedare.

Mortem ergo perfectorum quidam Dei afflatu permoti, ardentè desiderant; quidam verò patienter expectant. Illi desiderant, qui amore caelestium illecti cum Paulo clamant: Cupio dissolui & esse cum Christo.] Isti autem expectant, qui voluntate amplius proficiendi derenti, non èd vsque progrediuntur, vt ad desiderium relinquendae mortalitatis ascendant. Cupiunt itaque mortem nonnulli perfecti, quia sciunt se per mortem cum statum adepturos, in quo nullo peccato feriantur, nulla imperfectione fuscantur: in quo iniuriam diuinæ maiestatis nullam videant, & in omnibus eius voluntatis adimplerionem aduertant: in quo sine vlla intermissione Deum ament, clarè aspiciant, & sine timore possideant. Et quia pro hoc statu ardentè suspirant, ianuam eius, scilicet mortem, etsi naturæ horribilem, gratia tamen, quam acceperunt, desiderabilem putant. Quotidie clamât illi non tam vocis sono, quam cordis affectu, fiat voluntas tua; Jamant ergo mortem, & dum differtur, exoptant, quam hac voluntate Dei inuolutam esse conspiciunt. Ne verbis Cypriani corripiantur, qui ait: Meminisse debemus voluntatem nos non nostram, sed Dei facere debere, secundum quod nos Deus quotidie iussit orare. Quam praeposterum est, quamque peruersum, vt cum Dei voluntatem fieri postulemus, quando euocat nos, & accessit de hoc mundo Deus, non statim voluntatis eius imperio pareamus? Hoc nitimur, & reluctamur per uicacium more seruorum, ad conspectum Domini cum tristitia, & timore perducimur, exeuntes istinc necessitatis vinculo non obsequio voluntatis, & volumus ab eo praemiis caelestibus honorari, ad quem venimus inuiti. Quid ergo rogamus & petimus, vt adueniat regnum caelorum, si captiuitas terrena delectat? Quid precibus frequenter iteratis rogamus, & poscimus, vt acceleret dies regni, si maiora desideria & vota poriora sunt seruire istinc diabolo, quam regnare cum Christo?] Erubescerent perfecti viri, si hæc acris sancti Doctoris inuectio in eos aliqua ratione quadraret, & ideo mortem, quæ ianua est regni, non tam timendam quam desiderandam existimant. Alij autem eodem spiritu, sed dissimili affectu, licet viuere cupiant, tamen mortem venientem, antequam optabant, cum magna æquanimitate sustentant. Viuere quidem cupiunt, ne vt ipsi aiunt, hinc pusilli, & imparati discedant; dicentes cum Iob: Dimitte me, vt plangam paululum dolorem meum.] Dolorem suum dicunt non profecisse, nec ad cupitam puritatem euolasse. Et rursus illud: Remitte mihi, vt refrigerer priusquam abeam; id est, dimitte me, vt amplius concupiscentiam vincam, & eam refrigerio sanctitatis euacuem, priusquam hinc ad vitam aliam secedam. At si ante suum desiderium mors appropinquet, non impatienter ferunt. Malunt enim ad voluntatem Domini emigrare pusilli, quam præter eius voluntatem ad crescendo permanere.

Sed tam isti, quam illi mortem planè sibi bonam, & necessariam iudicant, & ad eam se bonis operibus, & sanctis meditationibus praeparant. Hoc enim est, secundum beatum Ephraem, in recordatione mortis iustorum iniquorumque; discrimen, quod illi mortè ob oculos habent, vt noctes atque dies, orationes atque supplicationes Deo effundant, vt ad aeternam requiem deueniant, & tormenta parata iniquis euadant. Hi verò nudam habent mortis memoriam, non vt vitam emendent, sed vt abscissum opum voluptatumque deplorent.] Meritò autem iusti, & praecipuè viri sancti, atque per-

Philip. 4.

Matth. 6.
Cyp. lib.
6. de Mor
talitate.

Nam. 3.

Pf. 115.

2. Macch.
6.

Iob 10.

Psal. 38.

Ephram
de record.
mortis.